

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

* Έντι λαός: ὑπὸνεται ἅμα
δολίῃ πύκι δε φοβάται τὴν
ἀλήθεια — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα ἔχει τοῦς φυ-
οικούς της κανόνες.

ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 21 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1910

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΡΧΟΣ ΖΗΝΩΝ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 384

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- «ΑΚΡΟΠΟΛΗ». Μιστριωτομασικραλήκια.
ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΡΒΟΓΑΝΗΣ. Μουσικές ἐγγενείες.
ΗΛΙΑΣ Η. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΗΣ. Ἀραβωνιασμένους.
ΓΡΑΜΜΑΤΑ γιὰ τὸν «Ἀπέθαντο» (Κ. Παλαμᾶς—
Α. Ἐρτάλιώτης).
ΔΕΛΤΙΟ τῆς «Φοιτητικῆς Συντροφικῆς». Ἄρ. 1.
ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Φυλλάδες τοῦ Γερο-
δῖμου (συνέχεια).
ΜΕΛΙΩ. Τῆς νύχτας.
ΜΟΙΡΙΤΑ. Βιβλιογραφία (Neugriechische Erzählun-
gen).
Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Μία ἀπόκριση (συνέχεια).
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜ-
ΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΦΥΛΛΑΔΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*
ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Α'
ΣΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ

Τώρα και μπρός ή δουλειά μας πρέπει να γίνει σοβαρά και συλλογισμένα, γιατί σοβαρός είναι και ο σκοπός του μυστικού αυτού ταξιδιού. Ίσως, από την πολλή τη λαχτάρα να δουλέψουμε τίμια και προσεχτικά, σκοντάψουμε και μείνουμε με τη λαχτάρα μας μοναχή. Ίσως, αντίς να ξυπνήσουμε μερικούς, τους κοιμίσουμε ακόμα πιο βαθύτερα. Ίσως, αντίς να μάς πονέσουν, που είμαστε και μες αίμα τους, θυμώσουν και μάς ρίξουνε στη φωτιά. Αὐτά όλα μπορεί να γίνονται· μά δὲν πρέπει και να μάς παίρνουν το θάρρος.

Φίλε μου, συμφωνᾶς πῶς πρέπει ὁ καθένας μας να κάμει ὅ, τι μπορεί για τὸν τόπο του; Ἄ συμφωνᾶς, κόπιασε. Ἄς μὴ χάνουμε τὸν καιρό μας, ἄς ἀφίνομε τους δασκάλους και ἄς μάς γράφουν προοίμια. Ἦσια στὴν Πόλη θὰ πάμε. Σὴν τὸ Φρίξο και σὴν τὴν Ἑλλη θὰ πετάξουμε, και θὰ βρεθοῦμε πᾶς στὸ γιοφύρι. Ἄς μὴ σταθοῦμε στὸ δρόμο, ἀποκάτω μας ἄς μὴ δοῦμε. Θὰ ζαλιστοῦμε, και θὰ πέσουμε μες στὴ θάλασσα. Ἄς περάσουμε πεταχτά τις χίλιες ἀκρογιαλιές που ἔχουν κατιτίς να ψιθυρίζουν ἢ καθεμιά τους. Ποιά να πρωτακούσουμε, και σὲ ποιά να καθίσουμε να θυμηθοῦμε τις παλιές τις δόξες, τὰ παλιά τὰ πάθια! Τὸ ἴδιο σὰ να ζητᾶμε να μετρήσουμε τὰ χαλίγια της. Δύσκολη, δύσκολη δουλειά! Τρέμω που τὰ συλλογιόμμαι μονάχα. Ἀκόμα δὲ γεννήθηκε τὸ πουλι που θὰ μάς τὴν τραγουδήση τὴν ἱστορία μας. Πολλοὶ μάς τὴν τσαμπούνισαν, ἄλλοι

τὴν φάλανε σὰ χερουβικό! Μὰ κανένας ἀκόμα δὲ μάς τὴν κελᾶδῆσε σὴν τᾶηδόνι.

Ἦρθαμε και ἀπὸ τὸν τηλεγράφο γληγορώτερα. Τίποτις δὲν τὸν ξεπερνᾶει στὴ γληγοράδα τὸ νοῦ, σώνει μονάχα να θέλη να τρέξη ὁ νοῦς. Δὲν πῶς και τὸ φῶς πολὺ γληγορα τρέχει. Αὐτὸ δὲν τὸ πολυπισταῖω. Δυὸ χιλιάδες χρόνια ἔκαμε να τρέξη ἀπὸ τὴν Ἀνατολή στὴ Δύση, και Θεὸς τὸ ξέρει πόσα θὰ περάσουν ὄσου να ξαναγυρίση τὸ φῶς στὴν Ἀνατολή!

Πῆς μου ἂν τὸ εἶδες ποτέ σου τέτοιο κακό! Ἐκεῖ που γλεντίσαμε βράδυ βράδυ με τις χωριατοπούλες, να βρεθοῦμε μερὰ μεσημέρι πάνω σ' αὐτὸ τὸ δαιμονογέφυρο, που λῆς και πηγαίνοφέρνηει κολασμένους ἀπὸ τὸν ἀπάνω κόσμο στὸν κάτω, μόνο που ἐδῶ εἶναι κάτω κόσμος και ἀπὸ τις δυὸ τις μεριές! Τί φωνές και τί θόρυβος! Ὅλες οἱ γλώσσες που μίλησε μάννα σὲ παιδί ἀπὸ τις τέσσερις ἀκρες τῆς Ἀνατολῆς βουίζουνα γύρω μας.

Ἄς προσέχουμε ἕμᾶς. Τίποτις οὐ ἔχομε να μάς σαλαπατήσουν οἱ Ἀτλάντοι ἐκεῖνοι που περπατοῦν τέσσερις τέσσερις με τις μανέλλες στοὺς ὦμους, και με θεόρατη μπάλλα κρεμασμένη στὴ μέση σὴν καλαθάκι. Εἶναι ἕνας κ' ἕνας Ἀρμενηδες αὐτοὶ που κοιτάζει. Ἄν ἔχης καπέλλο, βγάλ' το. Ἄ φορᾶς φέσι, σκύψε και φίλησε τὰ βρώμικα πόδια τους. Πάρ' ἕνα κουρέλι ἀπὸ τὰ παλιόρουχά τους, και κράτα το φυλαχτὸ, γιατί εἶναι ἀπὸ φυλή που ἄρχισε να φουσκώνη ἢ καρδιά της. Να ξεσκάση γυρεύει τὰ κόκκαλά του τοιμάζεται να σπείρη στὰ ἔρμα του τὰ βουνά, τὰ κόκκαλα, που αὐτὰ μονάχα βγάζουν και θρέφουν τᾶγιο τὸ δέντρο.

ΣΗΜ. Αὐτῆς οἱ φυλλάδες πρέπει να γράφθηκαν κατὰ τὰ 1889—90. Ἐξή χρόνια κατόπι σπάρθηκαν τὰ κόκκαλα που λῆει ὁ Γεροδήμος Μὰ θὰ φυτρῶση ἄραγες ἀπάνω τους τᾶγιο τὸ δέντρο;

Β'

ΕΘΝΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ

Γύρισε τὸ πρόσωπό σου κατὰ τοὺς τέσσερις μινναρέδες που στέκονται τριγύρω σὲ κείνον τὸ θεόρατο τὸν τροῦλλο, να σοὺ πῶ ἕνα παραμυθᾶκι.

Εἶτανε μιὰ φορὰ ἕνας φρόνιμος βασιλιάς. Ίσως τὸ φάντασμά του τριγυρίζει ἀκόμα ἐκεῖ ἀπάνω μαζί με χίλιους ἄλλους πορφυροστόλιστους βουρκολάκους· και αὐτὸς ὁ φρόνιμος ὁ βασιλιάς εἶχε τόση γνώση, που δὲν ἤξερε πῶς να δοξάση τὸ Θεὸ για τὴν πολλή τὴ γνώση που τοῦ ἔδωσε, και σὴν ἔχτισε δὲ θυμούμαι πόσες κατοστὲς ἐκκλησιᾶς, καταπιάστῆκε και αὐτὴ τὴν ξακουσμένη τὴν ἐκκλησιᾶ τῆς Ἀγιά-Σοφιάς.

Εἶναι, φίλε μου, να τὴ βλέπης αὐτὴ τὴν ἐκκλησιᾶ και να ραγίζῃ ἢ καρδιά σου, γιατί στὸν κόσμο δὲ στάθηκε ἀπ' αὐτὴ πὸ τρομερότερη εἰρωνεῖα.

Οἱ κλασικοὶ μας οἱ προγόνοι εἶχαν ἀμέτρητα «τεμένη» τῆς Ἀφροδίτης, τοῦ Βάκχου, τῆς Ἀθηνᾶς, γιατί τ' ἀγαποῦσανε και τὰ τρία· και τὴ γυναῖκα, και τὸ κρασί, και τὴ γνώση. Οἱ Βυζαντινοὶ μας οἱ

προγόνοι, που ἀπ' ὅλα πῶτερο ἀγαπήσανε τὴν ἀνοησία, μήτε μισὴ καλόνα δὲν τῆς στήσανε· μόνο πηγαῖνουμε και στήνουν αὐτὸ τὸ θεόρατο μνημεῖο τῆς «Θείας Σοφίας»! κ' ἢ «Θεῖα Σοφία» τοὺς παῖδες ἀλύπητα για τὴ μεγάλη αὐτὴ τους τὴν ταρτουφιά! Μήτε στιγμή δὲν κατέθηκε να τοὺς βάλῃ γνώση*) μόνο πήγε στὸν Κίσαβο, στὴ Μάνη, και σ' ἄλλα βουνά, κ' ἔστησε κει τὴ φωλιά της σὴν οὐράνιος αὐτὸς, και φύλαγε τὴν ὥρα να κατέβῃ στοὺς κάμπους και να βλογηση τὴ Ρωμισούνη.

Σὴν περάσανε χρόνια και χρόνια, και γκρεμῆσθηκε ὁ μαρμαρένιος ὁ θρόνος που κάθισε και καμαρώνονταν ἢ «Ἀνοησία», σὴν πλάκωσε τὸ μεγάλο τὸ κακό που μαζεύονταν ἀπ' ἔξω σὴν πλημμύρα που τίποτις δὲν τὴ σταματοῦσε, ἔτρεξαν τότες ὅσαι πιστοὶ στὴν Ἀγιά Σοφιά να γλυτώσουν. Τὸ θαρροῦσαν ἀκόμα πῶς εἶταν ἢ «Σοφία» κρυμμένη κάτω ἀπὸ κείνους τοὺς θόλους! Ποῖός να μὴ σακρῶση, να συλλογιστῇ μονάχα τὴν πίστη τοῦ βασανισμένου ἐκεῖνο λαοῦ! Ποῖός να μὴν ἀπορέση που δὲν ἔκαμε ἀληθινᾶ ὁ Παντοδύναμος θᾶμα να γλυτώση τις χιλιάδες τῶν χιλιάδων που δὲν ἔφταιγαν οἱ κακότυχοι, γιατί τοὺς πλάνευαν ἀρχοντᾶδες και δασκάλι και αὐτοὺς ἀπὸ χίλια χρόνια και δῶθε! Σὴν τ' ἄρνιᾶ στὸ μαντρί τοὺς βρήκε ὁ λύκος. Δράμα, που να λιώνῃς στὸ μυρολόγι!

Τί εἶναι που μάς κάνει και τὴ βλέπουμε τὴν Ἀγιά Σοφιά και ὄνειρευόμαστε μεγάλες ἰδέες, ἀκόμα δὲν τὸ χῶρεσ' ὁ νοῦς μου. Στόμα να ἔχε να μάς μιλήση ὁ τροῦλλος ἐκεῖνος, που ὅλα τὰ εἶδε, τί θὰ μάς ἔλεγε! Τί κατᾶρες δὲ θὰ ξεφωνίσε στὰ φαντάσματα που γυρίζουν ἐκεῖ ἀπάνω! Τί παρακάλλια στοὺς ζωντανούς ἐδῶ κάτω, να τὸν γκρεμίσουνε, να μὴν τ' ἀφήσουν ἀνωφέλητο τὸ μολύδι του, ἴσως κ' ἔτσι συχωρεθοῦν τὰ μεγάλα τὰ κρίματα που τις ἔφεραν τις μεγάλες τις συφορές.

—Μολύδι! τί λόγο ξεστόμισες, θὰ μοὺ πῆς.

... Ὅχι, δὲ θὰ μοὺ τὸ πῆς ἐσὺ αὐτό! Τὸ ξέρεις ἐσὺ τὸ κρύφιο τὸ βοτάνι που δυναμώνει νοῦ και καρδιά, και μπόδια ὀμπρός του δὲ βλέπει. Εἶδος λημονοδοτᾶνο εἶναι και αὐτὸ, γιατί σὲ κάνει και λημονο-νᾶς—τὸ ἐγὼ σου.

Τὸ ἐγὼ στέκεται μέσα στὴν καρδιά τοῦ Ρωμιού πὸ ἀφηλᾶ ἀπὸ τοὺς θεόρατους αὐτοὺς μινναρέδες. Τις βλέπεις ἐκεῖνες τις ἀμέτρητες τις στέγες κατὰ τὸ Φανάρι, τὸ Σκουτάρι, ὄπου και ἂ ρίξῃς ματιά; Καθεμιά τους σκεπάζει και ἀπῶνα ἐγὼ. Αὐτὸ τὸ ἐγὼ τίποτις ἄλλο δὲ συλλογιέται μερὰ και νύχτα παρὰ τὴν πέτσα του. Πᾶς να τὴν καλοθρέφῃ, και πῶς να τὴ φυλάγῃ ἀπὸ κάθε κακό. Βῆχει ὁ Χαμίτης; Ἀνατριχιάζει ἢ πέτσα. Μιλᾶ κανέναν για τις μεγάλες τις θυσίες που χρειάζονται τὰ μεγάλα τὰ καλά; Ἢ πέτσα τρέμει. Μιλῆσέ του για τὰ γλυκά τὰ φαρακία που βγάζει τὸ στενὸ, δὸς του δυὸ τρία καλά σαράφικα μαντάτα, πῆς του πῶς ἢ δεῖνα

*) Ἄ Ζοῦσε σήμερα ὁ Γεροδήμος και τὰ λέγαμε, θὰ τὸν καταπέθιασε, θαρρῶ, πῶς ἄδικα τοὺς ἔκρινε τοὺς πολὺ παλιούς Βυζαντινοὺς. Αὐτὰ ἔπρεπε να τὰ πῆ για τοὺς μεταγενέστερους, καθὼς δὲ και τοὺς τὰ λῆει παρακάτω.

Α. Ε.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ «ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ»

ΑΡΙΘΜ. 1.

Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ «ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ», ΠΡΩΤΕΣ ΣΚΕΨΕΣ.

Μια βραδεία, στις 17 του Γενάρη, μαζευτήκαμε κάμποσοι φοιτητές από διάφορες Σχολές του Πανεπιστημίου για να θέσουμε τις βάσεις κάποιου Σύλλογου που να εργαστή για τη ζωντανή μας γλώσσα.

Υστερ' από αρκετή συζήτηση κρίθηκε καλό να ξαναταμωθούμε και πάλι για να συζητήσουμε τελειωτικά το σχέδιο καταστατικού που αγάλαβαν να καταστρώσουν τρεις απ' όλους μας πάνω στις γνώμες που είχαν ριχτή στη μέση από διάφορους.

Σε λίγες μέρες το σχέδιο ήταν έτοιμο: «Ένα Πραχτικό Γενικό, καθώς το είπαμε τότες, που σε λίγα λόγια είχε μέσα σχεδόν όλα τα στοιχεία από τα όποια γίνηκε το κατοπινό καταστατικό.

ΤΟ «ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΑΧΤΙΚΟ».

Σε δεύτερη συνάντηση συζητήθηκε το Πραχτικό κ' υπογράφηκε απ' όλους. Την ίδια βραδεία σύμφωνα μ' αυτό εκλέχτηκαν για Έπιτροπή οι: Μάνος Βατάλας, Κωστής Χαριτάκης και Μίλτος Κουτουράς.

Αφού λοιπόν θέσαμε τις βάσεις αυτές, αρχίσαμε πια να συναρχειζόμαστε ταχτικά κάθε Κυριακή, παίρνοντας κάθε μέρα καινούργιο θάρρος από το όλοένα μέγαλωμα του συντροφικού μας κύκλου.

Η «ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ».

Η Έπιτροπή υστερ' από ένα σχεδόν μήνα βλέποντας πως τα μέλη αυξήθηκαν αρκετά και πως είναι καιρός πια να ξαναχτούμε και να γνωριστούμε και με τους άλλους συναδέλφους που, φυσικά, δεν μπορούσαν ελοι να ξέρουν τη συντροφιά μας, πρότεινε μια μέρα τη σύσταση της «Φοιτητικής Συντροφιάς».

Η πρόταση έγινε δεκτή κ' υστερ' από λίγες μέρες η Έπιτροπή αφού συβουλευτήκε και μερικούς

από τους έδω πρωτεργάτες του Αγώνα, έκαμε το νέο Καταστατικό που στις 17 του Φλεβάρη ψηφίστηκε από όλους. Αμέσως τότε εκλέχτηκε για ένα χρόνο κ' η νέα Έπιτροπή κι από τη μέρα αυτή μπορούμε να πούμε πως αρχίσαμε πια στα γερά τόν Αγώνα.

Αυτό με λίγα λόγια το ιστορικό της Συντροφιάς μας. Από δω και μπρός στο «Δελτίο» μας τούτο θα δείχνουμε την πορεία μας και θα εργομάστε σ' επικοινωνία όχι μονάχα με τους Συντρόφους μας τους σπαρμένους έδω κ' εκεί, μα με όλους τους ημειδέατες και συναγωνιστάδες μας.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΑΧΤΙΚΑ

ΟΜΙΛΙΕΣ.

Από την αρχή εν' από τα μέσα για το σκοπό μας θεωρήσαμε και τις Ομιλίες. Και γι' αυτό από τις πρώτες συναντήσεις μας ταχτικά ίσαμε σήμερα πάντα κάποιος κάποιος εύρισκε να μας πη. Σιγά-σιγά οι συναντήσεις μας εκείνες άρχισαν να παίρνουν χαρακτήρα φιλολογικό κ' επιστημονικό με βάση πάντα τη ζωντανή μας γλώσσα.

Κ' έτσι τη μια βραδεία ο Γιάννης Αποσπέρης μας διάβασε ένα του ήθογραφικό δήγημα. Μιάν άλλη ο Κωστής Χαριτάκης κι ο Σπύρος Στάθης μας μίλησαν για τη Λαογραφία και τα Δημοτικά τραγούδια. Άλλοτε πάλι ο Βασίλης Ρώτας μας άπαγγειλε διάφορα τραγούδια και μας διάβασε ένα δράμα του Maeterlinck, το Interieur, μετάφραση δική του.

Υστερ' από την ψήφιση του Καταστατικού της Συντροφιάς η πρώτη συνάντηση αφιερώθηκε στο γενικό πρόγραμμα που καταρτίσαμε για την κατοπινή μας εργασία.

Στις άλλες συναντήσεις ο Μάνος Βατάλας μας μίλησε για τα έλλην. φιλολ. περιοδικά από τον καιρό της «Εστίας» ίσαμε σήμερα: ο Κωστής Χαριτάκης μας εξέθηκε πολλές του γνώμες για τη δράση της Συντροφιάς μας: κι ο Μ. Κουρεμέτης μας μίλησε για την Ψυχολογία του Wundt.

Για τις ακόλουθες όμιλίες στα κατοπινά «Δελτία» θα γράφουμε κάπως πλατύτερα.

ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ.

Έκτος από τις όμιλίες, αρκετές ώρες ξοδέ-

ψαμε συζητώντας για το γράψιμο και τύπωμα καινούργιων βιβλίων για τη Δημοτική μας Έκπαίδευση. Ποιήματα και δράματα και δηγήματα για τους μεγάλους έχουμε πάρα πολλά στη γλώσσα μας. Μα για το Δημοτικό Σχολείο, για το παιδί, μόλις ένα-δυο γραφτήκαμε ίσαμε τώρα. Κ' είναι ανάγκη για το ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ που δε θ' άργήσει ίσως από κάπου να ξεφυτρώσει, να βρεθί δυναμωτική τροφή, να είν' έτοιμα βιβλία γραμμένα με όλους τους κανόνες της Παιδαγωγικής και της Έπιστήμης.

Κ' έτσι νομίσαμε πως μπορούμε από τώρα να προτείνουμε, να παρακινήσουμε φιλικά και να παρακαλέσουμε τους ειδικούς όπου κι α βρισκούνται, να μας συντρέξουν στη δύσκολη αυτή δουλειά μας. Όποιος θέλει μπορεί ν' αναλάβη να συντάξη εν' από τα παρακάτω βιβλία ή τουλάχιστο να μας στείλη διάφορες πληροφορίες και συμβουλές. Άπ' όσα—υστερα απ' όσοδήποτε χρόνο—μας σταλούν, θα τυπώσουμε στην πρώτην ευκαιρία κείνα που θα έγκρινη έπιτροπή από ειδικούς.

Τα βιβλία που προτείνουμε είναι:

1) Άλφαβητάριο, 2) Άναγνωσμά-
τάριο, 3) Νεοελληνικά Άναγνωσμά-
τα, 4) Ιστορία, 5) Σύντομη Γραμματική,
6) Γεωγραφία, 7) Άριθμητική, 8)
Γεωμετρία, 9) Φυσική, 10) Διηγήμα-
τα, 11) Τραγούδια, 12) Υγιεινή.

ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

Έβδν από το «Νουμά» που μας χάρισε όλους τους τόμους του και πνήντα διάφορ' άλλα βιβλία από τη βιβλιοθήκη του, μας έστειλαν ακόμα βιβλία χάρισμα κ' οι: Στέφανος Ραμάν 50 αντίτυπα από το «Λοξοί Στρατοκόποι» και 30 από το «Τά Παλιά και τα Καινούργια». Ψυχάρης για την ώρα τα Άπαντά του τόμοι 9. Ίδας από το «Ματώρων και Ηρώων αμα» αντίτυπα 15 κι από τη «Σαμοβάκη» 20.

Κ' έτσι άρχισε να καταρτίζεται η Βιβλιοθήκη μας που θα χρησιμεύη για το δάνεισμα που λέμε στο Καταστατικό.

Με την άφορη αυτή θα παρακαλούσαμε κάθε συγγραφέα κ' εκδότη περιοδικού, απ' όσους έχτιμάνε βέβαια το έργο μας, να μας στέρνουν αντίτυπα από τις εκδόσές τους. Για τα νέα αυτά βιβλία που θα λαβζίνουμε θα γίνονται από όρισμένους Συντρόφους άναλύσεις στη Συντροφιά μας και θα δημοσιεύονται σύντομες κρισούλες στο «Δελτίο» μας.

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

Ο «ΔΑΚΤΥΛΟΣ»...

Έπειδή πολλοί που βλέπουνε σήμερα το

όλοι οι ψάλτες και των Όλυμπων οι πλάστες
οι Αθάνατοι κ' οι Ωραίοι.

«Τη στεργή πατρίδα τους την παρατάν
από φύσημα διωγμένοι ορμηκώτατο,
γύφτοι γίνονται κ' Έβραίοι,
δμως πάντα, κ' έρμωσίτες, νικητές:
και του κόσμου γίνονται πολίτες,
οι Αθάνατοι κ' οι Ωραίοι!»

«Η είναι ποίηση δλάκερος ο Λόγος α' Ο θάνατος των Αρχαίων, η ο που τον ακολουθεί: α' Γύρω σε μια φωτιά;» Μπορεί να μου υποστηρίξει σοβαρά κανένας πως όλη αυτή η πλατυστομία ξεβγαίνει πέρα από τον ιστορικό φιλολογικό σχολαστικισμό; Κι όσο κι αν δεν άρνούμαι πως έδω κ' εκεί ο ποιητής του α' Ασκραίου και των α' Αλυσιδών προδίνεται άθελά του, όμως όταν λάβω υπόψη το γενικό των όχτώ Λόγων του «Δωδεκάλογου», που είπα, μπορεί κανένας να μου άρνηθεί κ' έμένα το δικαίωμα να ρωτήσω με το στόμα κάποιου ποιητή, που ο ποιητής του «Δωδεκάλογου» τον θέλει σώνει και καλά φιλόσοφο ποιητή κατά το δικό του τρόπο; α' Η περιγαμνή είναι ή άγια βρύση που

σβύνει για παντοτινά τη δίψα;—α' Δροσιά θα βρεθείς αν σου αναβρύζει απ' την ίδια την ψυχή σου, άπαντάει ο ίδιος εκείνος ποιητής. Η όλότελα έλλειψη της δροσιάς αυτής από τις φιλοσοφικές τάσεις της ποίησης του Παλαμά έκαμε και τη δική μου «σοσιαλιστική» κριτική προσπάθεια να τις χαρακτηρίσει αντιποιητικές και μονάχα για ναποδείξω μ' ένα παράδειγμα περισσότερο την «πραματική υπόσταση» του λόγου μου θα δανειστώ ένα κομμάτι ακόμα από το «Δωδεκάλογο» κι από έναν από τους καλύτερους των παρακατινής αξίας Λόγων, τον προτελευταίο, που έχει τον τίτλο: Κόσμος. Και πάλι, όχι μόνο δε θάρνηθώ πως δεν του λείπει ποιητική όμορφιά κάποιες στιγμές, μα και θα δείξω μερικές. Α. χ. ποιός δε θα αίστανθεί πως τα δέντρα, που ακούμε στις παρακάτω στροφές, δεν είναι αντιγραμμένα από έγχειρίδιο βοτανικής, μα η αίστησή τους άντλημένη σε άρκετό βαθμό από τη φύση την ίδια;

Μού μίλησαν γλυκοίσιωατα
τά πλατάνια, τά πρινάρια
τά πυκνάνθιστα, τά κέδρα,
τά δλοπράσινα πυξάρια.

Κ' ή βαλανιδιά κι ο μέλεγος
κι ο νερόχαρος λωτός
κι οι μυρτοϋλες και οι διαφνούλες
κι ο παντού συρτός κισσός.

Τάχαμνά τα ρεϊκια, τά έλατα,
και τά παρδαλά σφεντάμνια
κ' οι σκιές, κ' οι ίτιδες που γέρονν
στις όχτιές προς τα πτάμια.
Κουμαριές αίματοστάλαχτες,
τίμπελόκλημα, ή φτελιά,
και τά πύκια που άνασταινονν
και της λένκας ή όμορφιά.

Και είταν άξιο στερονοδιάλεχτο
της ψυχής μου κατατόπι,
κάπου εκεί προς τά Μπαλκάνια,
κάπου εκεί προς τη Ροδόπη.
Χτυπημένος απ' τον άνθρωπο,
σ' εσάς ήρθα, άγνοι όθρυμοί,
κι άγκαλιάστε με κι άκούστε
τό βιολί μου είναι ψυχή.

Και τά δέντρα μου είπαν

ἔργον μας ν' ἀπλώνεται καὶ νὰ προκαλῆ τὴν ἐπιδοκιμασίαν ὄλων τῶν πρωτοεργατῶν τοῦ Ἄγωνα,μπορεῖ νὰ ὑποθέσῃ πῶς σὲ μᾶς κρύβονται τάχατες ἄλλοι ὑποκινήτες κ' ἴσως καὶ κανέναν... «δάκτυλος»—δηλοῦμε ὅτι ἀπὸ τὴν πρώτην ἀρχὴν τὸ ἔργον αὐτὸ τὸ ἀναλάβαμε μόνοι μας, μετὰ τὴν συναίσθησιν πῶς ἔχουμε χρέος νὰ ἐργαστοῦμε ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ πρόσωπα, ἀπὸ κλίσεις, ἀπὸ πάθη, ἀποφεύγοντας ἔτσι κάθε παρεξήγησιν ποῦ γέννησε ἴσαμε σήμερον τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ χώρισε πολλούς.

Δὲν ἔχουμε τὴν ἰδέαν πῶς κάθε μας σκέψιν γιὰ τὸ μεγάλο μας αὐτὸ Ζήτημα θάναται καὶ ἢ καλύτερη. Μὰ δὲν ἔχουμε καὶ σκοπὸν νὰ ἐπιτρέψουμε σὲ κανένα νὰ ἐκμεταλλεῖται τὰ ὅνειρά μας, τοὺς πόθους μας, τὴν ἐργασίαν μας.

Κάθε ὅμως συμβουλή καὶ κάθε ὑποστήριξιν ἐγκάρδια τὴν δεχθήκαμε ἴσαμε τὰ τώρα καὶ θὰ τὴν δεχόμεστε πάντα μ' εὐγνωμοσύνη ἀπ' ὅπου καὶ ἂν μᾶς ἔρχεται.

Η ΛΕΞΗ «ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ».

Μερικοὶ πάλι παραξενεύτηκαν γιὰ τὴν λέξιν «Συντροφία», νομίζοντας πῶς μεταφράσαμε τὴν λέξιν «Σύλλογος». Μὰ ὄχι, γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἄλλο Σύλλογος καὶ ἄλλο Συντροφία. Ἐμεῖς ἐκάναμε μιὰ συντροφίαν, μιὰ παρέαν, ὅπου καταθέσαμε ὄλοι μας παλληκαριὰ καὶ ἀλήθειαν καὶ ἀγάπην, ποῦ θὰ χρειαστοῦν γιὰ τὸ καλὸ τῆς Πατρίδος μας.

ΤΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ.

Σὰ φοιτητῆς καὶ μετὰ λέμε δυὸ λόγια γιὰ τὰ τελευταῖα φοιτητικὰ καμώματα.

Δὲ θελήσαμε ν' ἀνεκατετοῦμε σὲ πράματα ἀνάξια προσοχῆς καὶ ἄνοστα καὶ νὰ κάνουμε φασαρίες. Εἰδεμὴ ἀπὸ μιὰς ἀρχῆς θὰ ἐκφράζαμε τὸ θαυμασμὸν καὶ τὴν πεποίθησίν μας γιὰ τὸν Ἰπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ ἀσκημα θὰ χαρακτηρίζαμε τὴν διαγωγὴν τους. Γιατὶ ἕνας ἄνθρωπος μᾶς φάνηκε ποῦ θέλησε ἀντρίκρια νὰ πῆ μερικὰς ἀλήθειαν· καὶ αὐτὸν βρέθησαν οἱ φοιτητῆς ἴσια-ἴσια νὰ θελήσῃ νὰ τὸν χαντακώσῃ. Εὐτυχῶς ποῦ μερικὰ τους κινήματα σῆσθησαν μετὰ ἀστεῖον τρόπον κ' ἔτσι σωθήκαμε ἀπὸ μιὰ καινούργια ντροπή, μὰ τὴν ἀλήθειαν.

ΣΤΑ ΝΟΜ. ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ.

Κάποιος σύντροφος τῆς «Φοιτητικῆς Συντροφίαν», φοιτητῆς τῆς Νομικῆς, παρακάλεσε τὸ φροντιστὴν ποῦ τὸν ἐβοηθεῖ στὴ μελέτην νὰ τοῦ παραχω-

ρήσῃ λίγην ὥρα γιὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὸ γλωσσικὸ τὸ ζήτημα στοὺς συναδέρφους τοῦ φοιτητῆς, ποῦ πηγάζονταν στὸ ἴδιον φροντιστήριον. Ὁ φροντιστῆς τὸ δέχτηκε· τὸ δέχτηκαν κ' οἱ φοιτητῆς μ' εὐχαρίστησιν.

Ἀφοῦ λοιπὸν μαζεύτηκαν τὴν ὀρισμένη ὥρα καὶ μέρα καμμιὰ τριανταπενταριά, ὁ φοιτητῆς τῆς «Συντροφίαν» τοὺς ἐδιδάξατο τὴν «Ἀπολογία» τοῦ Συλλόγου τῆς Κρήτης «ὁ Σολωμός», ποῦ εἶναι σύντομη καὶ καθαρὴ ἐξηγήσιν τῆς ἀνάγκης νὰ καθιερωθῇ ἢ ζωντανή ἢ γλώσσα στὴν ἐκπαίδευσιν. Τὸν ἀκούσαν μετὰ προσοχῆν, δίχως νὰ διακόψῃ.

Ἦστερα ὁ φροντιστῆς θέλησε νὰρχίσῃ τὸ μάθημα, μὰ ὄλοι διαμαρτυρήθησαν, λέγοντας πῶς εἶναι ἀδύνατον ὕστερ' ἀπ' ὅσα ἀκούσαν νὰ μὴ συζητήσῃ. Μετὰ τὴν ἐπιμονὴν κατὰφεραν τὸ φροντιστὴν νὰ τὸ παραδεχθῆ καὶ ἀρχίσαν νὰ συζητοῦν πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς μετὰ τὸ δημοτικιστὴν.

Φώναζαν, θύμωναν, χειρονομούσαν, ἀνεδαίνανε στίς καρτέκας. Ἔταν ἀδύνατον νὰ ἔλθουν σὲ συνεννόησιν.

Ἔφυγε ὁ δημοτικιστῆς.

Τὴν ἀκόλουθον μέραν ἀντάμωσε μερικὸς ἀπὸ κείνους ποῦ δὲ φώναζαν παρὰ σιωπούσαν, καὶ τοῦ ζήτησαν βιβλίαν ποῦ νὰ ἐξηγῶν τὸ γλωσσικὸ τὸ ζήτημα πλατύτερα, γιὰτὶ εἶπαν «ὡραία εἶναι ὅσα μᾶς διάβασες χθὲς γιὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ θέλομε νὰ τὰ συλλογιστοῦμε».

Παρόμοιαν συζητήσιν ἐγίναν καὶ σ' ἄλλο νομικὸν φροντιστήριον ὅπου πηγάζονταν συντρόφαι τῆς «Φοιτητικῆς Συντροφίαν».

Αὐτὰ εἶχαμε νὰ ποῦμε σήμερον μετὰ πολλὰ λίγα λόγια. Καὶ τώρα στέρνουμε ἕνα θερμὸ ἀδερφικὸν χαιρετισμὸν σ' ὄλους ἐκείνους ποῦ ἀληθινὴν χαρὰν κ' ἐνθουσιασμὸν ἀιστάνθησαν γιὰ τὸ ξεφύτρωμα τῆς Συντροφίαν μας. Καὶ θὰ εὐχόμεστε ἕνας παρόμοιος συντροφικὸς συνταιριασμὸς νὰ γίνῃ κ' ἐξω ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον ἀπὸ συνιδέας μετὰ σκοπὸν νὰ ἐπιδιώξουν καὶ αὐτοὶ παλληκαριὰ τὸ ξάπλωμα τῆς γλώσσας μας καὶ τὴν ἐκπαιδευτικὴν μᾶς ἀναγέννησιν.

Η ΔΙΕΥΘΥΣΗ ΜΑΣ.

Τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς «Φοιτητικῆς Συντροφίαν» μπορεῖ κανεὶς ν' ἀνταμώνῃ κάθε Πέφτη

καὶ Κυριακὴν ἀπὸ τὴν 1—3 μ. μ. στὸ δρόμον Βαλτετσίου ἀρ. 1.

Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις: Φοιτητικὴ Συντροφία—Λεωφόρον Ἀμαλίας 26, Ἀθήνα.

ἈΡΡΑΒΩΝΙΑΣΜΕΝΟΣ

(6 τοῦ Μάρτη 1910, ὥρα 10 τῆς νύχτας)

Πλάγι μου στέκεται ἡ ἀγαπημένη μου, ντυμένη σὰν κάτασπρα φεγγοβολαὶ ἢ ὁμορφιά τῆς λάμπουν ὄλα μέσα στὴ σάλα, ὅπου καλόβολοι συγγενεῖς καὶ λίγοι φίλοι συναχτήκαμε νὰ χαιρετίσῃ τὴν εὐτυχίαν μας. Μὰ ἀπάνω ἀπ' ὄλα λάμπει τῆς παρθενίας τὸ φέγγος, ποῦ ξεχύνεται πλούσιον καὶ δημοθυγρικὸν ἀπὸ τὰ μάτια τῆς ἀγαπημένης μου.

Συνεπαίρνομαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης μου τὴν δύναμιν καὶ ὁ νοῦς μου ἀντικρύζει τὴν ἀστραφτερὴν ἁρμονίαν τῶν κόσμων τῆς ἐλπίδας καὶ τῶν ὠραίων πόθων. Δὲν ξέρω πόσους ἔζησα μέσα σὲ λίγες στιγμῆς. Τὸ πνεῦμα μου ἀγκαλιάστηκε ἀπὸ τὸ ἀπειρο κ' ἡ ὑπαρξὴ μου γέμισεν ἀπὸ ἀειδιότηταν.

Ξαναγυρίζει τὸ μάτι μου στῆς ἀγαπημένης μου τὸ πρόσωπον, ποῦ τὸ φωτίζει τώρα ἀλλοιώτικα ἢ χαρὰ τὸ ῥόδιον τῆς παρθενικῆς τῆς ὄψης φέρει ἐμπρὸς στὰ μάτια τῆς ψυχῆς καινούργιους ἠθικούς κόσμους. Νοιώθω μέσα μου κάποιο δυνατὸ τραντάγμα καὶ ἀκολουθῶ μετὰ τὴν φαντασίαν τὸ γκρέμισμα μιᾶς ζήσης ἀδειαν καὶ λυπημένης· θωροῦ μπροστὰ μου συντρέμμα ὄλα τῆς ζωῆς τὰ ξεγελάσματα. Κ' εἶναι ὁμορφὰ ἀκόμη τὰ συντρέμμα αὐτὰ. Ἀπὸ τὸ βάθος τοῦς ξεπεινέται κάτι, ποῦ μοιάζει τῆν ἀλήθειαν μιᾶς μεγάλης ἐπόσχεσης. Σμίγω ἀκέρια τὴν ὁμορφίαν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης. Ἀργοσαλεύουν ὅμως ἀκόμη γύρω μου ὄνειρα, ποῦ δὲν παύουν νὰ νανορίζουν τὴν ὑπαρξὴ μου.

Ἡ ἀγαπημένη μου χαμογελάει γλυκὰ καὶ σεμνά. Τῆς παρθενίας τῆς τὸ μάγμα μετὰ κρατεῖ περισσότερον σκλάβον. Σέρνει τὸ νοῦ μου στὸ φῶς τῆς ζωῆς καὶ τὸ πνεῦμα μου στέλνει στεγνὸν χαιρετισμὸν σὰν περασμένα, ποῦ μ' ὄλη τους τὴν πίκραν δουλέψανε γερὰ γιὰ ν' ἀνοίξουν τὸ δρόμον, ὅπου σήμερον εὐτυχισμένον πλανιέται.

Ἡ ἀγαπημένη μου δὲ μιλεῖ· βουβὸς κ' ἐγὼ στέκουμαι σιμὰ τῆς. Ἡ μεγάλη ἀγάπη πάντα σωπαινεὶ βυθίζω τὰ μάτια μου στὰ μάτια τῆς καὶ διαβάξω ἐκεῖ μέσα: «Σ' ὁδηγῶ στὴν εὐτυχίαν». Δὲν εἶναι ψέμα ὁ λόγος αὐτός. Δέχομαι τὸ γλυκὸ μῆνυμά:

φλόγα ἢ Γῆ καὶ ὄλοντονα.

Κάτου ἀπ' τοὺς δυσκολοζήγητους καὶ ὀλοσιδερένιους Νόμους ἢ Γῆ τρέχει μετὰ τίς ὄρες, μέσ' στοὺς κύνκλους, μέσ' στοὺς δρόμους, καὶ χορεύει τὸν ἀστέρηνον τὸ χορὸν στοχαστικὴν, καὶ γνωρίζει αὐτὴν πῶς ἤρθεν καὶ ποῦ πάει τὸ ξέρεϊ αὐτὴ.

Κ' ἔγινε, καὶ τράνεψε, καὶ ζῆν, καὶ μπορεῖ καὶ νὰ πεθάνῃ, μὰ ποτε δὲ θὰ πιτύχῃ μιᾶς ἀνάπαψης λιμάνι. Γιατὶ πάντα ἀπὸ μιᾶς Δύναμιν θάνασταινεται ἡ ζωὴ. Στρατολάτισσα καὶ πάντα σὸν αἰώνιον δρόμον ἢ Γῆ!

Ζοῦσε ἢ Γῆ πολὺν πρὶν ζήσῃ, πρὶν τὰ πλάτια τῆς μεσοτόψῃ, τούτη ἢ ζήσῃ ἐδῶ ποῦ ζοῦμε, τούτη ἢ φύσῃ, τούτη ἢ γνώσῃ.

— Ἐέρουμε,

καὶ ἡ ψυχὴ σου δὲν τὴν θέλει τὴν γλυκεὴν κομβένταν ποῦ εἶναι σὰν δροσοῦλα καὶ σὰν μέλι καὶ ποῦ στάζει ἀπὸ τὰ φύλλα μας καὶ μεθάει καὶ ὄλο μιλεῖ σὲ βοσκὸν, σὲ ἀπελάτην, σὰν ταϊράκιαν, σὰν φιλιὰν.

Μὰ κλαδιά, λουλούδια καὶ καρποὶ καὶ οἱ πνοὲς καὶ τὰ πουλιά μας ποίρνον κάποτε τοὺς λόγους ἀπ' τὰ νήλιαγα βαθιά μας, κ' εἰν' ἐκεῖνοι λόγοι ἀγρίνοι, καὶ μονάχα τοὺς γρικὰ σφραγισμένους ὄποιους εἶναι μετὰ σφραγίδα μυστικιά.

Θάρνηθεῖ τὴν ποίησιν ὅπως πεῖ πῶς δὲν εἶναι ποίησιν τὰ παραπάνω. Μὰ θὰ παρανοεῖ τὴν ποίησιν κ' ἐκεῖνος ποῦ θὰ πεῖ ἀληθινὴν ποίησιν καὶ τὰ παρακάτω:

Ποῦ εἰν' ἢ Ἀλήθειαν; μὴν πλανᾷν ἐσὲ

βαθιονόγητα λόγοι τάχα τὴν πηγὴν τῆς δὲν τὴν βροίκαεις μέσα σου, Ἄνθρωπε, μονάχα. Θὰ τὴν βροῖξ παντοῦ σὲ ταῖριασμα — ὄ ἄρραβωνάσ λυρωτῆς! — τῆς καρδιάς σου καὶ τοῦ νοῦ σου μετὰ τὰ πάντα τῆς ζωῆς.

Ἦψωσε τὸν τρίτον ἐσὸν Ὀλυμπον, βάλε ἐκεῖ τὴν Ἐπιστήμη, μὴν ἐπάρχει, ἀγέλαστη εἶναι! Ποιὸν χαμόγελο, ποιὸν ἀσῆμι, Ποιὸν χρυσάφι σὰν τὴν ὄψιν τῆς; Γιούχα, Ὀλυμπον ἀπ' ἀγρός! Ἦ καρδιά τὸ θάμα ἂν εἶναι, τῆς καρδιάς τὸ μάτι ὁ νοῦς.

Ἄναρχος ὁ Κόσμος καὶ ἄσωστος. Κι ὁ Ἥλιος μέσ' στὴν λαμπεράδα τοῦ τεράστιον Γαλαξίαν μὰ λιγνὴν καὶ αὐτὸς λαμπάδα. Κι ἀπ' τὸν ἥλιο ἀργὰ ξεχώρισε φλόγα μέσ' στὸ Χάος, καὶ νά! Στὸς αἰῶνες τῶν αἰῶνων

της χωρίς να κουράσουν το νοῦ μου στοχασμοὶ ἀντίθετοι. Νοιώθω πὼς εἶναι ἀλήθεια ὁ λόγος της ὁ κρυφός. Μὰ καὶ σαστίζει ὁ νοῦς μου καὶ ἀναμετρεῖ φοβισμένα τις μεγάλες στιγμές, πὸν δημιουργοῦνται τώρα γύρω στήν ὑπαρξή μου. Καὶ νὰ ἀντικρύζω πάλι δίχως φόβον ὅλη τὴν πλάστρα τῆς ἀγάπης δύναμη.

Ξεδιαλόνω τὸ μεγάλο τῆς εὐτυχίας μυστήριον. Ψεύτικος ὁ λόγος, οὐ δὲν ὑπάρχει ἡ θεότης αὐτὴ στὸν κόσμον ἐδῶ κάτω. Ἡ καρδιά μου σαλεύει δυνατὰ μέσα στὸ στήθος μου καὶ κάθε χτύπος της γεμίζει τὴ ζωὴ μου καὶ τὴν ὑπαρξή μου δλάκαιρη ἀπὸ ἀγνωρη ὡς τώρα συγκίνηση. Ἐφτασεν ὁ πόθος μου στὸν πρῶτο καὶ σεβαστότερο σιγθμὸ τῆς ἀλήθειάς του. Τῆς ἀγοπημένης μου τὰ μάτια μοῦ τὸ μολογᾶνε.

Ἡ ἀγαπημένη μου με κοιτάζει με χαρούμενα μάτια. Εἶναι τοῦτο ἡ ζωὴ—μουρμουρίζω καὶ θέλω καὶ μπορῶ νὰ τὴν κλείσω δλάκαιρη μέσα μου. Μπορῶ τώρα νὰ εἰπῶ τὸν ἑαυτὸ μου νικητῆ, ἀφοῦ με κρατᾶει ἔτοι σφιχτὰ ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης.

Καὶ νὰ, πὸν ὁ νοῦς μου δὲν τριγυρίζει πιά ἀβέβαια καὶ λυπημένα στῆς φαντασίας τοὺς κόσμους. Σιτηλώνεται δυνατὰ στὴν ἀλήθειαν τῆς ζήσης καὶ τραγᾶει τὴ χαρὰ της. Νοιώθω βαθειὰ τὸν ἀληθινὸ τὸ λόγο—«Ἡ ἀγάπη δημιουργεῖ τὴ ζωὴ». Ἡ ἀγοπημένη μου με τὸ γλυκὸ τῆς κοιτάγμα μοῦ τὸ βεβαιώνει.

Ἡ ἀγαπημένη δὲ μιλεῖ κ' ἐγὼ στέκω βουβὸς σιμά της μέσα στὶς μεγάλες καὶ ἅγιες αὐτὲς στιγμές, πὸν γεμίζουν τὴν ὑπαρξή μας.

* * *

Ξάφνου ἀδερφικὸ φίλον χέρι περνᾶ στὸ δάχτυλό μου ἓνα χρυσὸ κρῖκο.

Δένουμαι γερὰ με τὴ ζωὴ.

Ἡ ἀγαπημένη μου ἔχει τώρα πρῶθενικώτερη τὴν ὄψη. Τὴν κοιτάζω στὰ μάτια, πὸν μοῦ χαρίζουν ὁμορφότερη καὶ δημιουργικώτερη τὴ δύναμη τῆς ἀγάπης. Θαρρῶ, πὼς βουνοῦ εὐτυχίας ἔπεσεν ἀπάνω μου καὶ με κρατεῖ στηλωμένο καὶ ἀτράνταχτο μέσα στὴν πλατειὰ ζωὴ. Τὶ σιγομουρμουρίζουν τὰ χεῖλη μου, δὲν ξέρω. Σὰν ἀστραπὴ περνοῦνε μέσ' ἀπὸ τὸ νοῦ μου τὰ λόγια ἀγαπημένου μου Ποιητῆ :

Ἀρραδωνιάζουαι· στὸ χέρι χρυσὸ μοῦ βάζουν δαχτυλίδι. Δὲν εἶμαι μόνος, πῦρα ταῖρι, σύντροφο θάχω στὸ ταξίδι.

Πολεμῆσαν ἄγριο πόλεμο, στὸν πρωτόγονο καιρὸ, στὸ ἄπλαστο ἀπαλὸ κορμί της ἢ φωτιά καὶ τὸ νερό.

Καὶ χωρίσαν καὶ εἰρηρέψανε τὰ πολέμια τὰ στοιχεῖα, κ' ἔλαμψε ἡ χαρὰ τοῦ Κόσμου καὶ ὁ σκοπός· ἔσθ', Ἀρμονία. Καὶ στὴν ἔχρη τῆς θάλασσας μήτρα πρωτοσπαρταρῆς, σπῶρε τῆς ζωῆς· πατέρα, πὸν μᾶς ἔσπειρες κ' ἐμᾶς!

Κι ὅταν πρωτοχάραξε δασὰ τοῦ δρυμοῦ καὶ ἡ πρασινάδα, Πῆρε ὁ Κόσμος μὴ πασίχαρη, μὴν ἀπάνταστη ὁμορφάδα. Κι ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀνάτειλε, καὶ σὰν ἔννοιωσε καὶ ὁ νοῦς, μέσ' στὴ γῆ ἓνας ἄλλος ἥλιος θάμπωσε τοὺς οὐρανοὺς.

Κι ὅπως ὕστερ' ἀπ' τὸ πάλαιμα

Εἶχα φτερά· μ' αὐτὰ πετοῦσα, στ' ἀστέρια ἀπάνω, στ' ἄνθη χάμου· μὴ κόρη· μὴ μαυροματοῦσα μ' ἐκεῖνο δένει τὰ φτερά μου.1)

Καὶ διαβάζω μέσα στῆς ἀγαπημένης μου τὰ μάτια καὶ μέσα σ' ὅλη τὴν ὑπαρξή της :— «Τώρα ἀρχίζει ἡ Νέα Ζωή».

* * *

«Καὶ τώρα φιληθῆτε!» προστάζει τὸ ἀδερφικὸ στόμα τοῦ φίλου μου, πὸν μ' ἔδεσε με τὴν εὐτυχία μου.

Φέρνω δειλὰ τὰ χεῖλη στὸ ἀστραφτερὸ τῆς ἀγαπημένης μου μέτωπο καὶ τῶν κατάμαυρων μαλλιών της τὸ φέγγος φωτίζει τὰ κατάβραθα τῆς ψυχῆς μου καὶ βλέπω ὅλη τῆς ἀγάπης τὴ δόξα. Καὶ ἡ ψυχὴ μου ψιθύρισε γλυκὰ καὶ μυστικά : «Ναταλία μου.....»

Τὸ φίλημά μου ἀλαφρὸ καὶ γλήγορο εἶχε τὴ δύναμη ν' ἀνοιξὴ διάπδατη τὴ θύρα τῆς νέας ζωῆς, ὅπου μ' ὠδήγησεν ἡ γλυκόμενη τῆς ἀγαπημένης μου ματιά.

* * *

Καὶ σὺ κεται ἀκόμη πλάγι μου ἡ ἀγαπημένη μου, ντυμένη στὰ κάτασπρα· φεγγοβολαίει πῶ πολλὴ ἢ ἀσύγκριτη ὁμορφιά της· λάμπον ὅλα μέσα στὴ σάλα, ὅπου καλόβολοι συγγενεῖς καὶ λίγοι φίλοι συναχτήκανε νὰ χαιρετίσουν τὴν εὐτυχία μας. Μὰ ἀπάνω ἀπ' ὅλα λάμπει τῆς ἀγάπης τὸ φέγγος, πὸν ξεχύνεται πλοῦσιο καὶ δημιουργικὸ ἀπὸ τῆς ἀγαπημένης μου τὰ μάτια γιὰ νὰ κάμη πῶ λαμπεροὺς τοὺς χρυσοὺς κρῖκους, πὸν μᾶς δέσκανε με τὴ ζωὴ... Σαλονίκη.

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΣ

1) Κωστῆς Παλαμᾶς.—Τὸ δαχτυλίδι τοῦ Ἀρραδωνῶνος (Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου).

ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΤΟΥ ΒΕΡΓΙΛΙΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗ

καὶ τυπωμένα στὴν Τυβίγγη

ΠΟΥΛΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ ΚΑΙ
ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΖΗ-
ΛΟΥΚΑ ΔΡΑΧ. ΜΙΑ

Καὶ γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ Νουμά, στὰ γραφεῖα μας,
Λεφτά—50—Λεφτά

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτη δρ. 10

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12 1/2

Γιὰ τις ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τρίμηνας (3 δρ. τὴν τριμηνία) συντρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητῆς ἢ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συντρομὴ του.

20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμά πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλῆ τιμῆ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιάσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἑθν. Τράπεζα Ἰπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρομίου (Ἀκαδημία), Βουλῆ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηροδρόμου Ὁμόνοια), στὸ κιάσκι Γιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα Ἐστίας· Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρου στὴ Βουλῆ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουξῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Τέλος καὶ... χεροκροτήματα—Τραγικὰ καὶ κωμικὰ—Ὁ μπαμπούλας—Ἀνάγκη δουλιᾶς—Χρειάζεται Πολ. Σύλλογος.

ΤΕΛΙΩΣΕ, λένε, πιά ἡ Ἐπανάστασι. Με τὸ Βασιλικὸ διάγγελμα ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά καὶ με τὴ διάλυση τοῦ «Στρ. Σύνδεσμου» ἀπὸ τὴν ἄλλη, ξαναμπήκαμε πιά στὸν ἴδιο δρόμο, τὸν εἰρηνικὸ—στὸ δρόμο τῆς τάξης, τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀνόρθωσης.

Μὲ τὸ νὰ λέμε «ξαναμπήκαμε» σημαίνει πὼς εἶμαστε προτύτερα στὸν ἴδιο δρόμο καὶ παραστρατήσαμε με τὴν ἐπανάστασι. Ψέματα. Ἰσὴ ἰσὴ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐπανάστασι βρισκόμαστε στὸ ρεμπελιὸ καὶ φοβοῦμαστε μὴπως, τώρα πούσθησε, ξαναμποῦμε στὸ ἴδιο ρεμπελιὸ πάλι. Γιατί, ὅσο κι ἂν εἶναι νωρὶς νὰ κριθεῖ ἀπὸ τώρα τὸ ἔργο τῆς Ἐπανάστασις, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰν τῆς ἀρνηθεῖ τὴν τάξιν καὶ τὴ φρονιμάδα πούδειξε—τόση τάξιν καὶ τόση φρονιμάδα πού σιγὰ σιγὰ τὴ μεταμόρφωσε σ' Ἐπανάστασι (με τὸ συμπάθειο) ὁπερέττας.

Νὰ, καὶ γιατί τὴν Τετράδι τὸ πρῶτὸ πού διαβάσαμε στὶς ἐφημερίδες τὸ περιήφημο πρωτόκολλο τοῦ «Στρ. Συνδέσμου», τοῦ μακαριτικου πιά, θυμηθήκαμε τὰ στερνὰ λόγια τοῦ Καίσαρα :

— Ἡ κωμωδία τέλειωσε· χεροκροτεῖστε, πολῖτες!

★

τὰ στοιχεῖα καὶ ἀπὸ τὰ μίση, σὰ νάλλάξανε, καὶ γίναν στεριές, πέλα, λόγος, χτίσι, ἔτσι καὶ ὕστερα στάνθρωπια, καὶ στάνθρωπου τὴν ψυχὴ θάρρη νὰ ριζώση εἰρήνη καὶ γαλήνη θάπλωθῃ.

Καὶ θὰ ζήση ὁ λόγος, τᾶλογα, καὶ ἄνθρωποι καὶ ἀγρίμα, ἡ πλάση, σὰν τᾶγνὰ καὶ σὰν τὰ ἔρατα δέντρα στὰ μεγάλα δάση. Μ' ἐμᾶς πρῶτος τὴ μελλόμενη μοῖρα ὑπέριστη στεργή, Γύφτε, ζῆσε τὴν ἀπάνου στὸ προφητικὸ βιολί!

Ἄν εἶναι αὐτὰ φιλοσοφία ἄξια λόγου γιὰ νὰ μπεῖ σὲ στίχους, τᾶφίνω νὰ ἔχτιμηθεῖ ἀπὸ ὅποιον ἔχει μιὰ ἰδέα· τί θὰ πεῖ φιλοσοφία γενικὰ καὶ φιλοσοφία στὴν ποίηση.

Τὶ ἀλλιότικος ὁ ποιητῆς, τί δροσερός, τί ἀληθινός, τί εἰλικρινής, τί δυνατός, τί ἠρωϊκός, τί ἀνθρώπινος ἐκεῖ πὸν μένει καὶ πετᾶει καὶ τραγουδαῖ

καὶ ζωγραφίζει σὲ γνώριμες περιοχές, ἐκεῖ πὸν ἀφίνει καὶ μιλάει στὸ λυρικὸ μεθύσι του τὸ αἶσθημά του, ἡ ὀργή του, ἡ φλόγα τῆς καρδιάς του, καθὼς στὸ «Πανηγύρι τῆς Κακάδας», στὸν «Προφητικὸ» καὶ σὲ στροφές πολλές ἀπ' τὸ «Βιολί».

Κοντὰ στοῦ Ρωμανοῦ τὴν Πύλη πέφτει τᾶπλόχωρο λιβᾶδι, τὸλόχωρο, τὸλανθισμένο, καὶ ἀπὸ παντοῦ τὸ ἀπαλοζώνων τῆς ἀνοιξῆς τὰ περιβόλια καὶ στᾶπριλιού τοῦ μήνα τὸ ἔβγα τὸ κάστρο ἀγνάντια τὸ μεγάλο τὸ τριδιπλοθεμελιωμένο, καὶ αὐτὸ χλωρὸ καὶ δλάνθιστο εἶναι κισσοὶ καὶ ἀγρόμπελες καὶ δάφνες βραγιές τὰ κᾶνον ὡς καὶ αὐτὰ τὰ πολεμόχαρα μουράγια τὰ πυργωτὰ.

Βόσκουν κοπάδια στὸ λιβᾶδι, πρόβατ', ἀλόγατα, γελᾶδια, καὶ κάποτε κοπάδια ἀνθρώπων μαυρολογᾶν ἐκεῖ καὶ βουίζουν,

Ἐθνική μας μουσική. Ὅσο γὰρ τὸ Ὠδεῖο μας, δὲ ξέρω πὰ τί νὰ πῶ ἔλοι μας τοῦ γράψαμε νομίζω σωστά πράματα, ποτὲ ἄλλο δὲν τὰ πρόσεξε καὶ ποτὲς δὲ μᾶς ἔδωσε ἀπάντηση.

Ἡ ταχτική του μοῦ θυμίζει κάτι λόγια τοῦ Shopenhauer, «πὼς ἡ ταχτική του εἶναι... ἡ σιωπή, καὶ πὼς μοιάζει μετὸ μῶδον τοῦ διπλωμάτη Ταλαϊράνδου, ποὺ ἔτρωγε φοβερὲς κλωτσιᾶς στὰ πιασινὰ καὶ ἔμενε ἀτάραχος!»

Ἄς ἐλπίζουμε ἄλλα μετὴ δουλειὰ καὶ τὸν καιρὸ διορθῶνται.

Τελιώνοντας ἀπαντῶ τοῦ Καλομοίρη ποὺ μερῶντος ἀν εἰμῶνα ἀφτήκοος μάρτυρας στὴ σάλα τοῦ Ὠδεῖου τὴν ἡμέρα τοῦ κόκορα (καὶ στὴν ἐχτέλεση τῆς Νο 3 συμφωνίας τοῦ Beethoven μετὰ τοῦ κόκορα).⁵

Εἰμῶνα καὶ παραεἰμῶνα καὶ ποτὲ μου δὲ θὰ ξεχάσω τὰ τρομερὰ μπράβο! καὶ τὰ χεροκροτήματα τῶν ντιλετάντιδων καὶ κριτικῶν τῆς τέχνης ποὺ μᾶς ἔδειχναν τὰ χάλια τους.

Βλέπετε λοιπόν, ἀγαπητέ μου συμπολεμιστὴ τῆς μεγάλης Ἰδέας, πὼς πρέπει νὰ πάσῃ (ὅπως σωστά ἔγραψες) ὅλες οἱ μελέτες καὶ οἱ συζητήσεις γὰρ τὸ Ὠδεῖο. Ἄδικα σπαταλοῦμε τὸ μελάνι μας. Ἐγὼ ἀπ' ἄβριο θὰ τὸ μεταχειριστῶ γὰρ τὰ μερολόγιό μου! (γιατὶ ὄχι γὰρ καζαμίες;) ποὺ τόσο ἄμορφα ξετρώπωσε πὼς λείει τὶς partitions ὁ κανονισμὸς καὶ ἡ Ἐθνικὴ γλῶσσα τοῦ Ὠδεῖου.

Παρίσι, 11 τοῦ Μάρτη 1910.

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ

5) Μπορεῖ κανένας κριτικὸς μουσικὸς τῆς Ἀθήνας νὰ μὴ ἀπαντήσει πὼς τοῦ κόκορα εἶναι ἀρκετὰ γὰρ τὰ τρίφωνα ἀκόρδα τοῦ τρίου τοῦ σκέρτσου...καμιά φορὰ ὁ ἐχτελεστής μας κάνει καὶ τοῦ φωνῆς μαζί! Ἐπομένως τοῦ καὶ ἓνα τρία, νομίζω!

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ „ΑΠΕΘΑΝΤΟ“

I

Φίλιτάτε μου,

Ἵστερα ἀπὸ τόσο καιροῦ σιωπὴ μόνον ἕνας ποιητὴς σὰν ἐσένα ἐλπίζω πὼς θὰ ἔχη τὴ μεγαλοφυχία νὰ δώσῃ συχωροχάρτι σ' ἓνα γερασμένο συνάδερφο σὰν ἐμένα. Ἡ σιωπὴ μου δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ νὰ δικαιολογηθῇ καὶ εἶναι δεμένη μετὶς κάποιες ἀταχτες τυραννικὲς συνήθειες τῆς ζωῆς μου ἀχώριστες ἀπὸ κείνη. Ἄλλωστε ὁ ἴδιος μου ἔδωκε θάρρος καὶ μου ἔδειχνε πὼς δὲ με ξεσυνερίζουσα μετὸ ἐξακολουθητικὸ στάλισμο τῶν βιβλίων σου.

Ποταμὸς εἶσαι ἀπὸ ρυθμοὺς καὶ ἀπὸ ποίηση. Ἡ «Μεγάλῃ Αὔρα», τὰ «Κάλβεια Μέτρα», τὰ λυρικά σου, τὰ δράματά σου, τώρα τελευταῖα ὁ «Ἀπέθαντος», μᾶς κλονίζουν καὶ μᾶς ξαφνίζουν τὸ ἓνα ὕστερ' ἀπὸ τ' ἄλλο μετὴν πλατεῖα ροὴ τους καὶ τὴ βοή τους τὴ βαθεῖα. Τὰ ποιήματά σου εἶναι μεγαλόπνοα ἓνα μάτι ὀπλισμένο μετὸ μικροσκοπικὸ κριτικὸ ἐξηγητὴ μπορεῖ φάχνοντας νὰ ξαντικρύσῃ καὶ κάποιες λεπτομέρειες ποὺ νὰ τίς πῆ ἑλαττωματικῆς. Δὲν ξέρω. Ἐγὼ ξέρω πὼς μόνο μέτριοι δὲν εἶναι οἱ στίχοι σου, καὶ πὼς εἶναι γιομάτοι ἀπὸ ὁμορφίαι. Θὰ μπορούσαν γὰρ τοὺς στίχους σου πολλὰ πράματα νὰ πωθοῦνε. Μὰ ὅταν δὲν μπορῇ ἢ δὲν εὐκαιρῇ κανεὶς νὰ τὰ πῆ, προτιμότερο νὰ περιοριστῇ σὲ τοὺς τρεῖς γραμμῶδες. Λογαριάζω ἀργὰ ἢ γλήγορα σὲ σειρὰς

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΡΑΧΜΑΙ 1,000,000 ΚΕΡΔΗ

Καθ' ἐκάστην κλήρωσιν ἐκδίδονται 100,000 γραμμάτια ἀξίας... 400,000 παρέχοντα κέρδη εἰς 2,290 γραμμάτια ἀξίας δραχ. 200,000. Δια τὴν κλήρωσιν τῆς 28 Φεβρουαρίου 1910 ἐξεδόθησαν ὑπ' αὔξοντα ἀριθμ. 1.25,000 ΑΚΕΡΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς ἀκέραιον τὸ κέρδος τιμώμενα ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΔΡΑΧΜΩΝ καὶ ὑπ' αὔξοντα 25,001, 100,000. ΤΕΤΑΡΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΟΥ τιμώμενα ΜΙΑΣ ΔΡΑΧΜΗΣ καὶ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς τὸ τέταρτον τοῦ κέρδους.

Κέρδη ἐκάστης κληρώσεως

1	εἰς	80,000	80,000
1	εἰς	20,000	20,000
2	ἀπὸ	2,500	5,000
6	ἀπὸ	1,000	6,000
15	ἀπὸ	400	6,000
25	ἀπὸ	200	5,000
1950	ἀπὸ	40	78,000
		2000	200,000

Ἡ πρώτη κλήρωσις γενήσεται τῆς 28 Φεβρουαρίου (13 Μαρτίου), 1919, ἡ δευτέρα τῆς 25 Ἀπριλίου (3 Μαΐου) 1910, ἡ τρίτη τῆς 27 Ἰουνίου (10 Ἰουλίου) 1910, ἡ τετάρτη τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1910 καὶ ἡ πέμπτη τῆς 31 Δεκεμβρίου 1910 (31 Ἰανουαρίου 1911).

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ, Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, εἰς Ἀθήνας.

Ὁ διευθύνων τμηματάρχης

Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

ἄρθρα νὰ πῶ ξεδιαλυμένα τὴ γνώμη μου γὰρ τὴν ποίησίν σου καὶ νὰ μιλήσω, καθὼς τοῦ ταιριάζει, γὰρ τὸ ἔργο σου. Κ' ἔχω νὰ μιλήσω καὶ περισσότερα καὶ διαφορετικότερα ἀπὸ ἄλλους. Τώρα δὲ μοῦ μένει παρὰ νὰ σοῦ σφίξω τὸ χέρι καὶ νὰ σὲ χαιρετήσω μετὸ θαυμασμὸ μου τὸν ἀπερίφραστο.

Ἀθήνα, 3/16 τοῦ Δεκεμβρίου 1909.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

II

Ἀγαπητέ κύριε Σάιπη,

Τὸν «Ἀπέθαντο» τονὲ διάβασα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη σ' ἓνα ἀπομεσήμερο. Τέτοιο πολὺχρωμο καὶ ποικιλοχρωμάτιστο ἔργο, νὰ διαβάξεται τόσο εὐκόλα καὶ μετὸση γλύκα, σπάνιο πρᾶμα. Μετὸ συνεπήρε ἢ πότε ἀψηλὴ, πότε γήϊνη, ἔμωσ πάντα ἐλληνικὴ φαντασία του, καὶ μ' ἔφερε ὡς τὸ τέλος. Μετὸ λύπη μου τὸ εἶδα τὸ τέλος.

Ἀλληγορικὸ καὶ παραμυθένιο, ἔμωσ διάφανο καὶ εὐκολόνητο, ἀκόμα σ' ἐμᾶς τοὺς ἀπλοϊκοὺς, τοὺς ἀσύνθετους. Ἀλαφροπάτητο τὸ βῆμα του, ἠλιοφώτιστη ἢ ὄψη του, εὐθυμο, πρόσχαρο, γλυκὸ καὶ μελωδικὸ τὸ τραγούδι του, ὡς καὶ κάτω στὸν Ἄδη. Καρπὸς ἀπὸ χωράφι ρωμαϊκὸ, καὶ ὅταν ἀκόμα τυχαίνει νὰ ἐρχεται ἀπὸ ξένα μέρη ὁ σπόρος. Ἐργο ἐθνικὸ, ποὺ ἀφίνει τῆς πατρίδας τὴν ἀθάνατη νοσημιά στὸν ἀναγνώστη.

Σὲ μέρη ἢ δυνάμει του εἶναι πολλὴ μεγάλη. Σὰν τοῦ Δράκου καὶ σὰν τοῦ Χάρου τὴ δυνάμη. Ἄλλου τὴ δυνάμη τὴν ἀντικατασταίνει ἢ καὶ τὴ συνοδεύει ἢ πονεσιὰ καὶ ἢ ἀγάπη. Παντοῦ ἔμωσ ρίχνει τίς ἀχτίδες τῆς ἢ Ὀμορφιάς καὶ ἢ λατρεία τῆς Ὀμορφιάς. Παντοῦ καὶ ἢ αὐτοπεποίθησις, ποὺ κάποτε καταντάει καὶ αὐτὴ δυνατὴ, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς πάντα θεὸς καὶ ἱερός, καὶ ἴσως ἔπρεπε γι' αὐτὸ νὰ τὴ συχωρήσουμε.

Αὐτὰ ὡς εἶδος ἐντύπωση, ὕστερ' ἀπὸ τὸ διάβασμα. Ἐλπίζω νὰ βρεθῇ κάποιος ἱκανὸς νὰ μᾶς ἀναλύσῃ τὸ ἔργο, καθὼς τοῦ ἀξίζει.

Hull, 10-12-09.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΜΙΣΤΡΙΩ ΤΟΜΑΣ ΚΑΡΑΔΗΚΙΑ

[Γιὰ ὅ,τι ἐγίνε τὸ παρασμένο Σχῆμα στὸ Πανεπιστήμιο δὲ θὰ χαράξουμε λέξη ἐμείς. Ὁ ἀφίσουμε τοὺς ἄλλους νὰ μιλήσουν. Βλέπετε, τὸ Ζήτημα ἔφτασε πὰ σὲ τέτοιο παρηγορητικὸ σημεῖο ποὺ σὲ μερικὲς περιστάσεις ὁ «Νουμᾶς» δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ μεταχειρίζεται πέννα, τονὲ σώνει καὶ τὸν παρασώνει ἢ ψαλίδι. Ἔτσι καὶ σήμερα ψαλιδίζουμε ἀπὸ τὴν «Ἀκρόπολη» τῆς παρασμένης Κεριακῆς (14 τοῦ Μάρτη, σελίδα 3) καὶ σὰς σερβίρουμε τὴν δλοζώντανη αὐτὴ περιγραφή τῆς Μιστριώτικης ἀποκριᾶς.]

Παρασμένα μεγαλεῖα

καὶ δηγόντας τὰ νὰ κλαῖς!

Αὐτοὺς τοὺς στίχους, μᾶς ἔφεραν στὸ νοῦ τὰ χθεσινὰ παθήματα—μαθήματα τοῦ σοφοῦ! (τὸ πίστεψε καὶ ὁ ἴδιος) τοῦ Πανεπιστημίου καθηγητοῦ κ. Μιστριώτου. Ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἀναμνησθεὶς παρασμένες δόξες, καθ' ἃς συνεκύκα καὶ συνεφερε τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἐπιθυμήσας τὰ παλαιὰ τοῦ πυρπολητοῦ τῶν θεατρικῶν προγραμμάτων κλέη, ἐσκέφθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ πείραμα καὶ χθὲς, καλέσας τοὺς φοιτητὰς διὰ νὰ τοὺς ὀμιλήσῃ κατὰ τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τοὺς προέτρεψεν εἰς συλλαλητήρια, τὰ ὅποια τόσο ἢ πατριωτικὴ τοῦ καρδιὰ ἐφίεται.

Λόγος καὶ...ἀντίλογος

Κατὰ τὴν δεκάτην πρωΐνην ἢ αἰθουσα τῆς Νομικῆς Σχολῆς ἐδέχθη περὶ τοὺς διακοσίους φοιτητὰς ἐλθόντας ἐκεῖ ν' ἀκούσουν τὸν σοφὸν καθηγητὴν, παρουσιάζοντα τὸ ἐξῆς καλαμπουρικὸν ὀξύμωρον, τὸ νὰ εἶναι δηλαδὴ ὑπὲρ τῆς καθαρευούσης καὶ νὰ καταφέρεται κατὰ τῆς...ἐκκαθαρίσεως.

Ὁ κ. Μιστριώτης μετὰ τὸ στρογγυλὰ τοῦ ὀμματογυάλι, ἀνελθὼν ὡς σφωτάτη γλαυζὴ ἐπὶ τῆς ἔδρας, ἤρχισε ξεκαρδιστικώτατον λογιδριον, κατὰ τὸ ὅποσον ὑπέδειξεν ὅτι διὰ τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ Πανεπιστημίου κινδυνεύει ἢ...γλῶσσα καὶ ἢ ἐνότης τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὰ λοιπὰ τοιαῦτα καὶ παρόμοια, σερβίρας ὀρεκτικώτατην σαλάταν σοφῶν εἰς τὸ ταλανίζον καὶ θρηνοῦν τὸ δύσμοιρον Πανεπιστήμιον ἀκροατήριον.

Ὁ κ. Μιστριώτης ἐπικαλεσθεὶς εἰς ἐπικουρίαν τῆς ψυχῆν τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τὴν ἀθλίαν τοῦ Πτωχοπροδρόμου Μοῦσαν, ἰδὼν τὴν χειρόγραφον ἀ-

